

ZAJEDNICA OPŠTINA CRNE GORE

MODEL ODLUKE O NAČINU I POSTUPKU UČEŠĆA LOKALNOG STANOVNIŠTVA U VRŠENJU JAVNIH POSLOVA

Sponzor:
Urban Institut i USAID
**Projekat Efikasne lokalne samouprave
Crna Gora**

Na osnovu člana 108 stav 1 Zakona o lokalnoj samoupravi (Sl.list RCG br. 42/03) i člana _____ Statuta Opštine _____ (Sl.list RCG – opštinski propisi br._____) Skupština Opštine _____ na sjednici održanoj _____ 2004. godine donijela je

ODLUKU

O NAČINU I POSTUPKU UČEŠĆA LOKALNOG STANOVNIŠTVA U VRŠENJU JAVNIH POSLOVA

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Radi ostvarivanja principa učešća građana u ostvarivanju lokalne samouprave, javnosti i transparentnosti rada organa lokalne samouprave, obezbjeđivanje odnosa i saradnje organa lokalne samouprave i građana, ovom odlukom uređuje se način i postupak učešća lokalnog stanovništva u vršenju javnih poslova, oblici i mehanizmi učešća, subjekti, mjere i aktivnosti koje preduzimaju organi opštine radi podsticanja i uključivanja građana u procese planiranja, donošenja odluka i u njihovoj implementaciji.

Član 2

Organi opštine dužni su da obezbijede da građani budu blagovremeno informisani o svim pitanjima koja su od značaja za njihov život i rad.

Građani imaju pravo da dobiju sve potrebne informacije radi uključivanja u faze prethodnog izjašnjavanja u pripremi planova, programa razvoja i investicione politike, izjašnjavanja o propisima, odnosno aktima kojima se utvrđuju prava i obaveze lokalnog stanovništva, kao i o svim drugim procedurama ili procesima koji su od interesa za ostvarivanje njihovih prava ili izvršavanje obaveza.

Član 3

Organi opštine dužni su da, prije donošenja odluke ili drugog akta, povratno informišu podnosiocima i građane o zauzetim stavovima po iznijetim predlozima, primjedbama ili sugestijama.

Organi opštine obezbjeđuju uslove za edukaciju lokalnih službenika i namještenika, i lokalnog stanovništva, radi što neposrednijeg i potpunijeg uključivanja u proces vršenja javnih poslova.

Član 4

U cilju boljeg razumijevanja razloga zašto se donosi konkretni akt, organi opštine dužni su da formu akta, sadržaj rješenja i objašnjenja prilagode potrebama i mogućnostima učesnika, pravima i finansijskim obavezama koja se aktom predlažu, a naročito u odnosu na ustanovljena prava i obaveze, načinu izrade akta, učesnicima u postupku izrade akta, načinu podnošenja predloga, primjedbi, sugestija ili mišljenja na predloženi akt i drugim pitanjima od značaja za uključivanje građana.

Član 5

Organi opštine dužni su da obezbijede uključivanje i podsticanje građana u proces odlučivanja, primjenom mehanizama iz ove odluke, u zavisnosti od konkretnih okolnosti i finansijskih sredstava.

II OBLICI I MEHANIZMU UČEŠĆA GRAĐANA

Član 6

Lokalno stanovništvo učestvuje u izjašnjavanju i odlučivanju u vršenju javnih poslova putem oblika neposrednog učešća građana utvrđenih zakonom – inicijativa, građanska inicijativa, zbor građana, referendum (mjesni i opštinski) i putem drugih oblika utvrđenih statutom.

Član 7

Predhodno izjašnjavanje lokalnog stanovništva sprovodi se u postupku prije donošenja planskih akata (plana razvoja, prostornih i urbanističkih planova, programa razvoja djelatnosti i investicionih programa).

Predhodno izjašnjavanje o aktima iz stava 1 ovog člana obezbeđuje se putem izjašnjavanja mjesnih zajednica.

U zavisnosti od prirode akta i ukupnih materijalnih mogućnosti, predhodno izjašnjavanje može se obezbjediti i putem anketa, zbora građana, stručnih rasprava, okruglih stolova, i dr.

Član 8

Lokalno stanovništvo učestvuje u odlučivanju, na način što se izjašnjava o aktima koje donosi lokalna samouprava, i to o:

- Statutu opštine;
- planovima i programima razvoja;
- višegodišnjem investicionom planu i investicionoj politici;
- prostornim i urbanističkim planovima;
- programu uređivanja i korišćenja građevinskog zemljišta;
- budžetu opštine;
- programu zaštite i unapređivanja životne sredine; i o
- drugim aktima kojima se utvrđuju prava i obaveze građana.

Član 9

Organi opštine podstiču učešće građana u javnom životu i putem drugih oblika, kao što su: organizovanje foruma potrošača i korisnika usluga, organizovanje tematskih ili foruma interesnih grupa (lica sa posebnim potrebama, lica koja se nalaze u stanju socijalne potrebe i dr.), organizovanje tribina o specifičnim problemima i pitanjima nacionalnih i etničkih grupa, žena, omladine i djece, starih lica, penzionera kao i drugih zainteresovanih grupa, organizacija i udruženja.

Član 10

Mehanizmi za učešće građana u vršenju javnih poslova su:

- a) informisanje lokalnog stanovništva putem web sajtova, informativnih brošura, medija, biltena, medija planova, anketa, upitnika, panoa i oglasnih tabli za obavještanje i sl;
- b) dobijanje predloga i mišljenja od građana putem dežurnih telefona, kutije primjedbi, knjige utisaka i sl.;
- c) edukacija lokalnih službenika, namještenika i građana putem organizovanja radionica, održavanje stalnih ili povremenih sastanaka, organizovanje seminara, informacionog centra, gostovanja predavača, organizovanja okruglih stolova i dr;
- d) angažovanje volontera za pružanje pomoći licima u stanju socijalne potrebe;
- e) obezbjeđivanje učešća ženab i nacionalnih i etničkih grupa, mladih i drugih grupa u donošenju i razmatranju akata i dokumenata koja se njih tiču.

Član 11

Organi opštine dužni su da stvore uslove za primjenu mehanizama iz člana 10 ove odluke.

Član 12

Organi opštine dužni su da primjenjuju razne oblike učešća mladih u procese planiranja i odlučivanja u opštini, uz konsultovanje sa njima i sa njihovim izabranim predstavnicima.

Radi podrške aktivnosti organizacija i asocijacija mladih, ili u cilju njihovog udruživanja, organi opštine podstičaće rad ovih organizacija i asocijacija konkretnim mjerama i aktivnostima, kao što su: osnivanje centra za mlade (ili savjetodavnih centara), planiranje slobodnog vremena mladih i društveno-kulturne aktivnosti, uspostavljanje saradnje sa školama, uključivanje mladih u programe stručnog osposobljavanja, podsticanje zapošljavanja, rješavanje smještajnih i stambenih potreba, uključivanje u rad parlamenta, prevencije u borbi protiv bolesti zavisnosti i sl.

Član 13

Organi opštine obezbijediće da se o pitanjima od opšteg značaja u postupke donošenja odluka uključi što šira javnost: građani, privredni subjekti i preduzetnici, nevladine i druge organizacije, i zainteresovane grupe.

Član 14

Prije otpočinjanja postupka za pripremu i donošenje akata iz člana 8 ove odluke, nadležni organ utvrđuje plan učešća građana za svaki od navedenih akata.

Planom učešća definišu se oblici i mehanizmi učešća građana u procesu donošenja tog akta i utvrđuje rok za postupanje nadležnih organa.

Plan učešća građana objavljuje se na pogodan način radi upoznavanja građana.

Član 15

Organ lokalne uprave za odnosnu upravnu oblast obavezan je da obezbijedi sprovođenje oblika i mehanizama učešća građana za svaki pojedinačan akt, utvrđen ovom odlukom.

Član 16

Organi lokalne uprave dužni su da omoguće licima sa posebnim potrebama učešće u ostvarivanju prava iz ove odluke, na način primjeren potrebama i mogućnostima tih lica.

III POSTUPAK UČEŠĆA LOKALNOG STANOVNIŠTVA

1. Utvrđivanje potreba lokalnog stanovništva

Član 17

Pripremne poslove za izradu planskih i normativnih akata iz člana 8 ove odluke, po pravilu, obavlja nadležni organ lokalne uprave.

Član 18

U postupku pripreme akata, organi su dužni da prikupe potrebne informacije i podatke od građana, mjesnih zajednica, organa i organizacija, javnih službi, nevladinih organizacija, udruženja mladih, različitih kategorija građana (žena, mladih, lica sa posebnim potrebama i starih i invalidnih lica) i drugih lica, u skladu sa karakterom akta.

Radi stvaranja što potpunije i kvalitetnije osnove za izradu akta, prikupljanje podataka i informacija vrši se putem odgovarajućih mehanizmima u skladu sa planom učešća građana.

Organ lokalne uprave nadležan za odnosnu upravnu oblast dužan je prikupiti podatke i informacije prije otpočinjanja postupka izrade akta, koja će analizirati u cilju sagledavanja problema i definisanja potreba građana.

Član 19

Na osnovu analize dobijenih podataka i informacija, nadležni organ lokalne uprave priprema prednacrt akta sa predlozima osnovnih i alternativnih rješenja od interesa za lokalno stanovništvo i dostavlja ga nadležnom organu radi utvrđivanja nacrtu akta.

U obrazloženju akta naročito se daju razlozi koji su bili opredjeljujući za obrađivača prilikom predlaganja rješenja, sa objašnjenjima novih rješenja, finansijskih efekata za građane, odnosno budžet opštine, njihovim prednostima u odnosu na postojeća rješenja i objašnjenjima kako se reflektuju na prava i obaveze građana i načinu za prevazilaženje potencijalnih problema koje predožene promjene izazivaju.

2. Javna rasprava

Član 20

Organi opštine dužni su da građanima obezbijede, putem organizovanja javnih i stručnih rasprava, da daju pismene i usmene predloge, primjedbe, sugestije i mišljenja na akta koja su predmet rasprave.

Član 21

Nadležni organ opštine utvrđuje nacrt akta i stavlja akt na javnu raspravu, u skladu sa planom učešća građana.

Organ za sprovođenje javne rasprave dužan je da nacrt akata i plan učešća građana na pogodan način učini dostupnim javnosti.

Organ koji sprovodi javnu raspravu dužan je da obrazloži rješenja koja se nacrtom akta predlažu, posebno u odnosu na prava i obaveze građana, kao i procjenu uticaja tih rješenja na položaj građanina, kako bi građani bolje prepoznali rješenja kojim se, na optimalan način, obezbjeđuje zadovoljenje njihovih potreba.

Informacioni centar opštine dužan je da obezbijedi dovoljan broj primjeraka za mjesne zajednice, zainteresovane organe, organizacije i građane.

Član 22

Nacrt akta i program održavanja javne rasprave objavljuje se u medijima, oglasnoj tabli opštine ili mjesne zajednice, na web site-u opštine ili na drugi pogodan način.

Informacioni centar opštine dužan je da na pogodan način učini dostupnim informacije o aktu iz stava 1 ovog člana.

Član 23

Javna rasprava se organizuje, po pravilu, u svakoj mjesnoj zajednici i traje najmanje 15 dana.

Javna rasprava može se organizovati istovremeno za više mjesnih zajednica.

Mjesto i vrijeme održavanja javne rasprave prilagođava se potrebama stanovnika u gradskom, prigradskom i na seoskom području.

Član 24

U javnoj raspravi mora se omogućiti da građani direktno komuniciraju sa predstavnicima opštine.

Javnoj raspravi obavezno prisustvuju predstavnik predlagača, predstavnici organa lokalne uprave nadležnog za pripremanje akta i druga stručna lica koja mogu doprinijeti kvalitetnoj raspravi o predmetnom aktu.

Javnoj raspravi prisustvuju i predstavnici organa mjesnih zajednica na čijem području se organizuje javna rasprava.

Javna rasprava se, po mogućnosti, organizuje uz pomoć savremenih tehničkih i drugih audio-vizuelnih pomagala da bi se, na što pogodniji način, dala osnovna sadržina rješenja akta koji je predmet javne rasprave.

Član 25

Organ koji sprovodi javnu raspravu dužan je da vodi zapisnik o toku javne rasprave.

U zapisnik se evidentiraju komentari, predlozi, primjedbe, sugestije i mišljenja od značaja za sadržaj rješenja.

Član 26

Predlozi, primjedbe i sugestije mogu se saopštiti neposredno ili dati u pisanoj formi nadležnom organu.

Član 27

U skladu sa planom učešća građana, radi ocjene stručne javnosti o predloženom aktu, organizuje se stručna javna rasprava.

Stručna javna rasprava organizuje se putem okruglih stolova, stručnih skupova, davanjem predloga, primjedaba, sugestija i mišljenja u pisanoj formi.

Stručnu raspravu iz stava 1 ovog člana organizuje i vodi organ zadužen za javnu raspravu.

Član 28

Organ koji vodi javnu raspravu dužan je da sumira javnu raspravu i sačini izvještaj, u roku od 10 dana od dana završetka rasprave.

Sve predloge, primjedbe i sugestije dostavljene u roku predviđenom za javnu raspravu, organ iz stava 1 ovog člana je dužan da razmotri sa obrazloženjem šta je prihvaćeno a šta nije i iz kojih razloga, zauzme stav po istima, i uključi ih u izvještaj o sprovedenoj javnoj i stručnoj raspravi.

Izvještaj o sprovedenoj javnoj i stručnoj raspravi dostavlja se nadležnom organu koji je utvrdio nacrt akta koji je stavljen na javnu raspravu.

Član 29

Izveštaj iz prethodnog člana, Informacioni centar opštine je dužan da na pogodan način učini dostupnim javnosti.

Predlagač akta, izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi dostavlja Skupštini, uz predlog akta.

V ZAVRŠNA ODREDBA

Član 30

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom listu RCG – opštinski propisi.

SKUPŠTINA OPŠTINE _____

Broj: _____

PREDSJEDNIK,